

*ОҚО
Түлкібас ауданы
Дауан ауылы*

*Дауан атындағы жалпы
орта мектебінің биология
пәнінің мұғалімі*

Елубаева Гүлжан Ізбасарқызы

Сабақтың тақырыбы

**Сіңір созылғанда, буын шыққанда және сүйек сынғанда көрсетілетін алғашқы жәрдем
Сүйектің сынуы.**

Сабақтың мақсаты:

- 1. Оқушыларды сүйек сынғанда, буын шыққанда көрсетілетін жәрдем түрлерімен таныстыру.
- 2. Оқушылардың икемділігін арттыру,
- 3. Оқушыларды адамгершілікке, бас гигиенасын таза ұстауға тәрбиелеу

Сабақтың жоспары:

I. Үй тапсырмасын сұрау

Бәйге

Тірек сызба

II. Жаңа сабақ

Сіңірлер созылғанда, буын шыққанда және сүйек сынғанда көрсетілетін алғашқы жәрдем. Сүйектің сынуы

III. Биологиялық диктант

IV. Сәйкестендіру тесті

V. Анаграмма

VI. Тест

■ Бәйге

- “Халықпен халықты, адам мен адамзатты теңестіретін нәрсе - Білім”

М.Әуезов

Тірек сызба

СҮЙЕКТЕРДІҢ ЖҮКТЕЛУМІ

ҚЫСҚА

Омыртқа, алақан,
білезік сүйектері

ЖАЛПАҚ

Жауырын, бас сүйектің ми
және бет сүйектері, қабырға-
лар, жамбас сүйектері

ҰЗЫН

Жілік сүйектері

Адам сүйектерінің жіктелуі

Ұзын ортан
жілік

Жалпақ жағдайда сүйегі

Тізе
тобығы

Қибырғалар — жалпақ
сүйектер

Жауырын —
жалпақ
сүйек

Омыртқа —
қысқа сүйек

СҮЙЕКТЕРДІҢ БАЙЛАНЫСУЫ

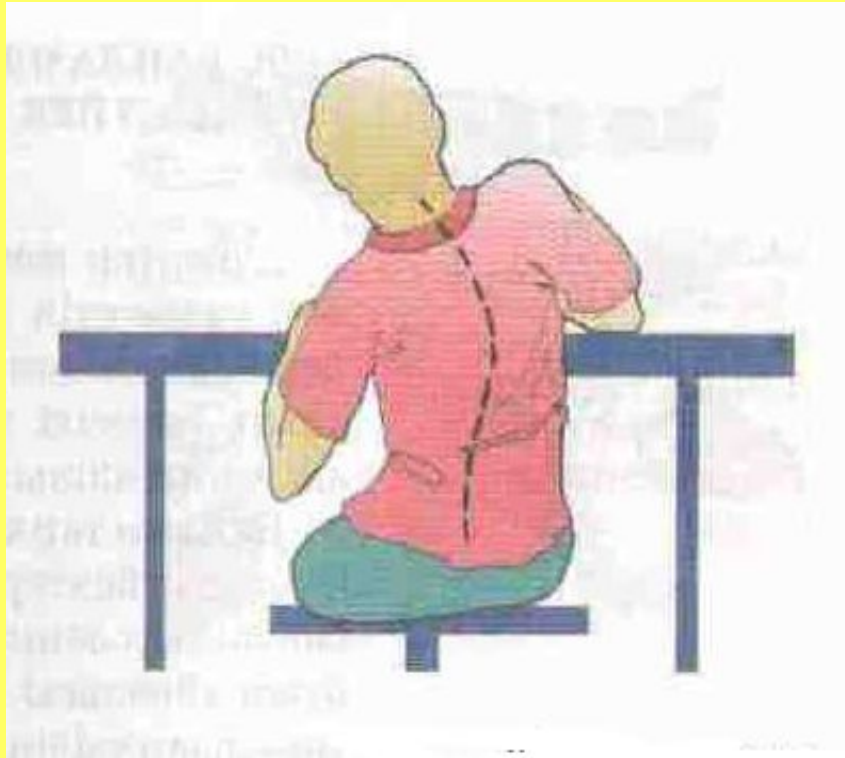
ҚОЗҒАЛМАЙТЫН

**ЖАРТЫЛАЙ
ҚОЗҒАЛАТЫН**

**ҚОЗҒАЛАТЫН
(БУЫНДЫ)**

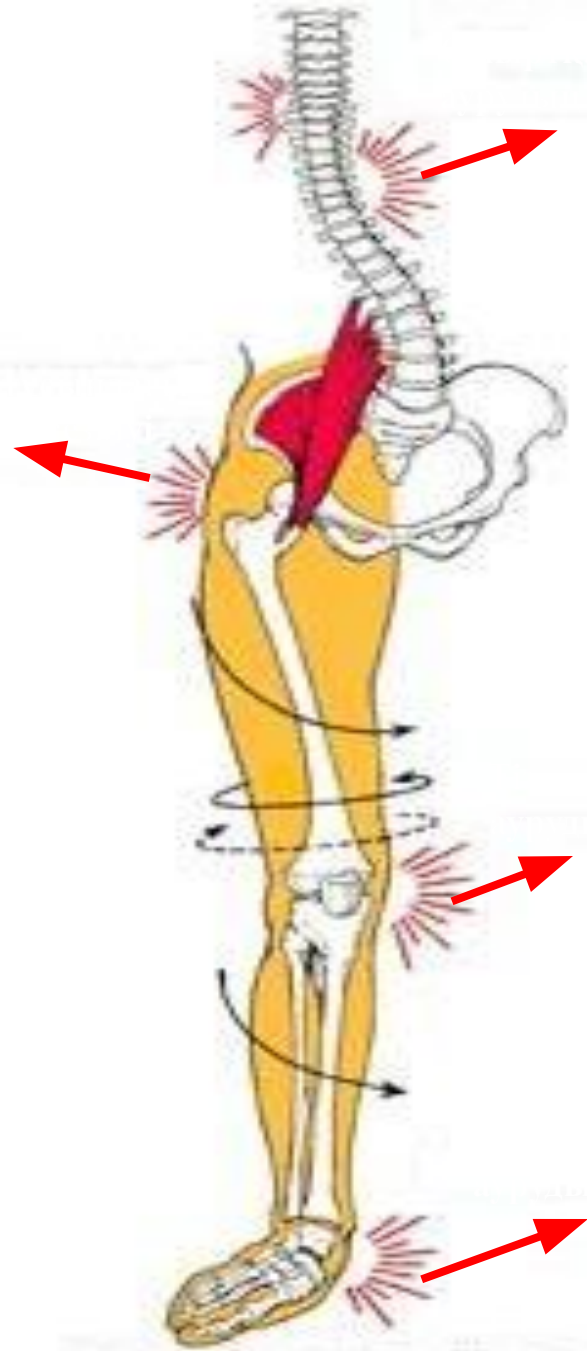

Қалыңты табан
қанжасы мен ізі

Жалпақтабандылық
кезіндегі қанжа және
ізі

**ЖАЛПАҚ ТАБАНДЫ-
ЛЫҚТЫҢ**

ӘСЕРІ

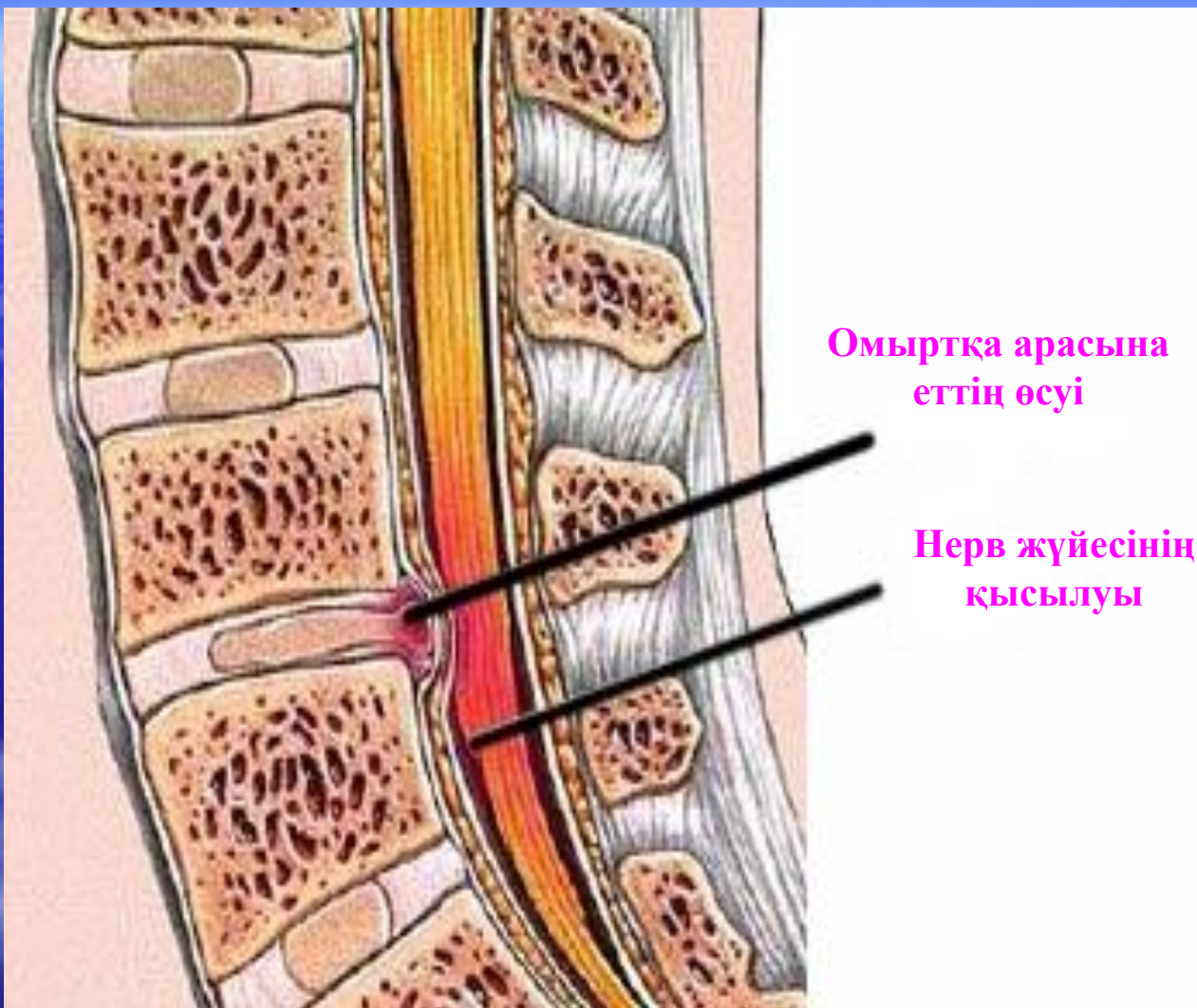
БУЫН АУРУЛАРЫ

ОМЫРТҚА ЖОТАСЫНЫҢ БҰЗЫЛУЫ

Омыртқа арасына
еттің өсуі

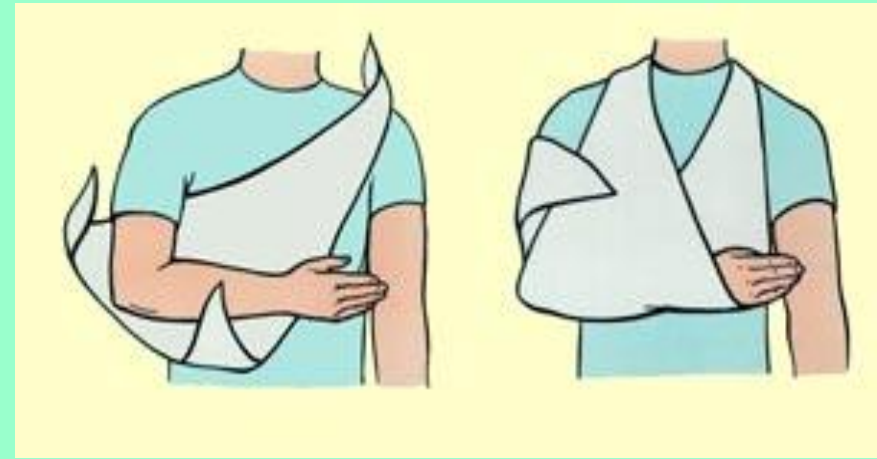
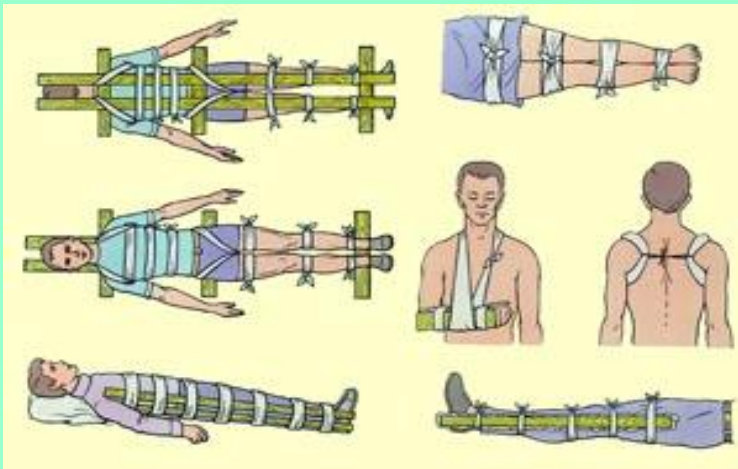
Нерв жүйесінің
қысылуы

РАХИТ АУРУЫ

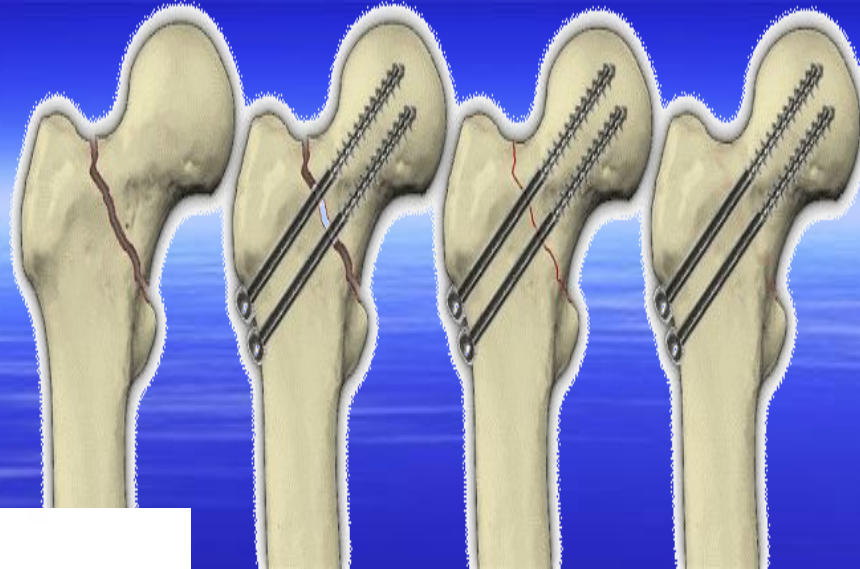
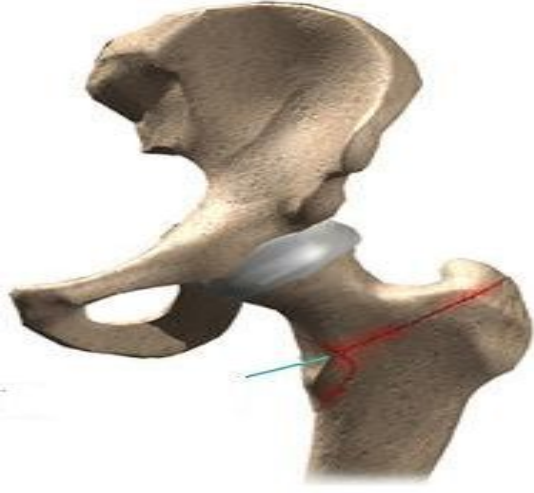
Жаңа сабақ

- Сіңірдің созылуы
- Буынның шығуы
- Сүйектің сынуы
- **Сіңір созылғанда, буын шыққанда және сүйек сынғанда көрсетілетін алғашқы жәрдем**

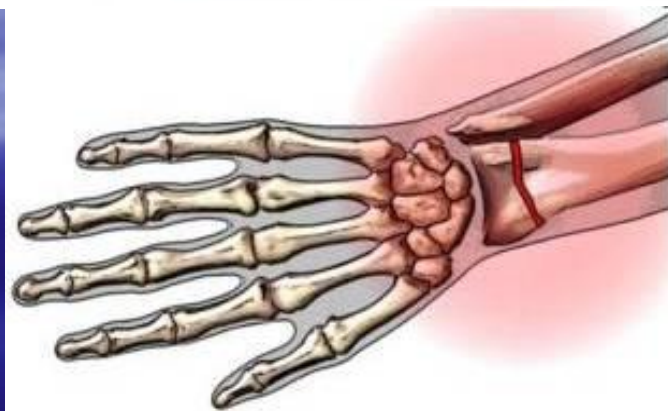
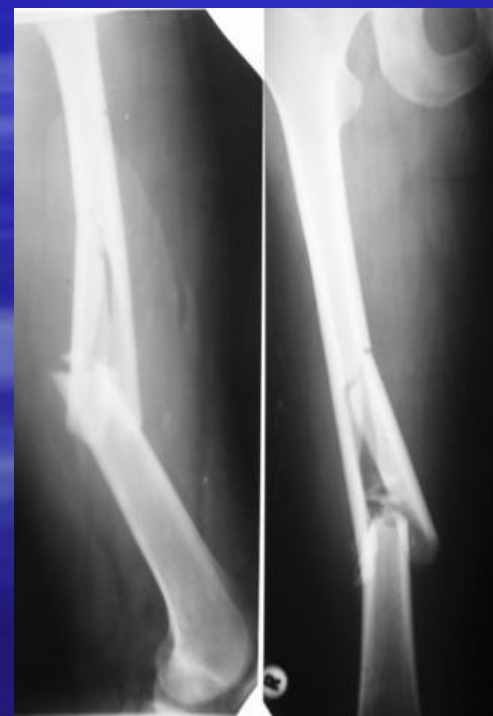

Сүйек сынғанда және буын шыққанда, байламдар созылғанда көрсетілетін алғашқы көмек

Сүйек сығанда көрсетілетін көмектер

БУЫН АУРУЛАРЫ

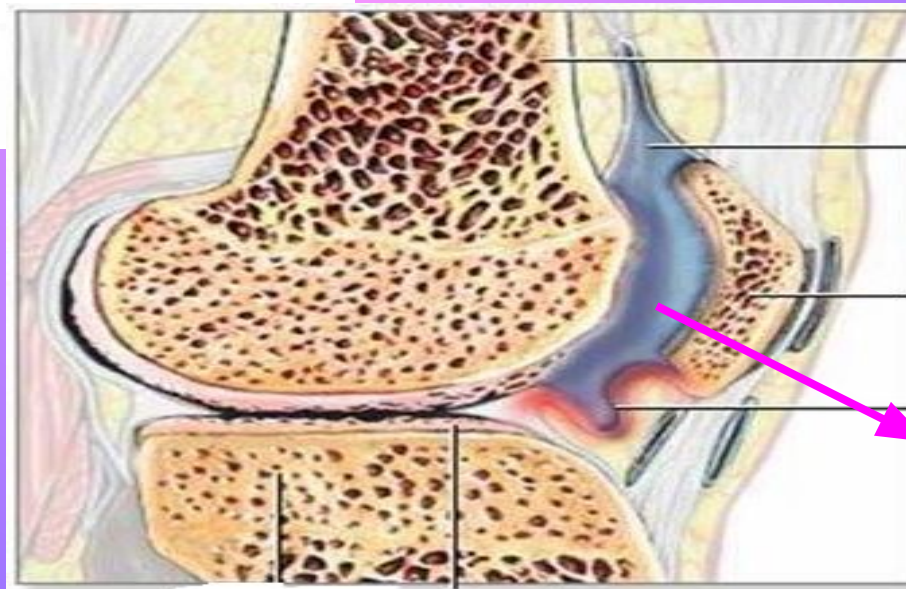
Артроз жамбас
буыны

Қалыпты жамбас
буыны

Қалыпты тізе
буыны

Артроз тізе
буыны

Буын сұйықты-
ғына салқын
тию

Биологиялық диктант

- жері шыдатпай ауырып, ісіп кетеді.
- өте қауіпті, өйткені сүйектер ұсақталып кетеді.
- Аяқ, Қатты ауырып, Ісініп, қозғалмай қалады.
- Сүйектің бітіп қайта қалпына келуі сүйектің сыртқы байланысты.
- ауыртады, сынған жер домбығып іседі.

Сәйкестендіру тесті

<i>Сүйектер</i>	<i>Бассүйек</i>	<i>Қол қаңқасы</i>	<i>Аяқ қаңқасы</i>
<i>Бұғана</i>			
<i>Шыбық (садақ) сүйек</i>			
<i>Шүйде сүйегі</i>			
<i>Ортан жілік</i>			
<i>Шынтақ сүйегі</i>			
<i>Ми сауыты</i>			
<i>Жауырын</i>			
<i>Асықты жілік</i>			
<i>Тоқпан жілік</i>			
<i>Толарсақ сүйектері</i>			
<i>Білезік сүйектері</i>			
<i>Жамбас сүйектері</i>			
<i>Башпай сүйектері</i>			
<i>Саусақ сүйектері</i>			

АНОГРАММА

<i>Ж</i>	<i>Б</i>	<i>Ү</i>	<i>Ж</i>	<i>С</i>
<i>А</i>	<i>А</i>	<i>Ғ</i>	<i>А</i>	<i>А</i>
<i>У</i>	<i>Н</i>	<i>А</i>	<i>М</i>	<i>Б</i>
<i>Ы</i>	<i>Т</i>	<i>О</i>	<i>Б</i>	<i>Ы</i>
<i>Р</i>	<i>Ж</i>	<i>І</i>	<i>Л</i>	<i>Қ</i>
<i>Ы</i>	<i>Б</i>	<i>Н</i>	<i>І</i>	<i>К</i>
<i>Н</i>	<i>У</i>	<i>Ы</i>	<i>О</i>	<i>М</i>
<i>А</i>	<i>Қ</i>	<i>Т</i>	<i>Р</i>	<i>Ы</i>

ТЕСТ

1. Адам қаңқасы қанша сүйектен тұрады?

А) 160 б) 206 в) 250

2. Омыртқа жотасы қанша омыртқадан тұрады?

А) 40-45 б) 25-30 в) 33-34

3. Омыртқа жотасы неше бөліктен тұрады?

А) 6 б) 8 в) 5

4. Садақ сүйек қай жерде орналасқан?

А) аяқта б) қолда в) мойын омыртқада

5. Жалпақ үшбұрышты сүйек қалай аталады?

А) бұғана б) жауырын в) қабырға

6. Сүйектің қозғалмалы байланысы қалай аталады?

А) буын б) омыртқа в) тобық

7. Шүйде (қарақұс) бөлігі қай жерде орналасқан?

А) тұлға сүйегінде б) бас сүйекте
в) төс сүйегінде

8. Сүйектің құрамында қанша % органикалық заттар бар?

А) 20 % б) 30 % в) 10 %

9. Адамның қаңқасы неше жасқа дейін өседі?

А) 22-25 жас б) 15-20 жас в) 30-35 жас

10. Сүйекті зерттейтін ғылым қалай аталады?

А) эндокринология б) ортопедия
в) орнитология

Тест жауаптары:

- 1.Б
- 2.В
- 3.В
- 4.А
- 5.Б
- 6.А
- 7.Б
- 8.Б
- 9.А
- 10.Б

■ БАҒАЛАУ

9-10 «5»

6-8 «4»

3-5 «3»

0-2 «2»

ҮЙГЕ ТАПСЫРМА

§25, §26 мазмұндау

«Сүйек және буын аурулары» туралы

мән жазба жазып келу